

Véletlen vagy előre meghatározott

Amikor fejlődésről beszélünk, vagy tágabb értelemben a világban lezajló folyamatokról, akkor mindig felmerül az a filozófiai kérdés, hogy a jelenségek, történések vajon véletlenszerűen mennek-e végbe, vagy valamilyen előre meghatározott módon. A tudományos megismerés segítségével, felismerve az élő- és élettelen világ törvényeit, ezekre a kérdésekre egyre inkább azt a választ lehet adni, hogy a világban lezajló anyagi folyamatok előre meghatározott módon, az úgynevezett természeti törvények szerint mennek végbe.

A világban azonban nemcsak anyagi folyamatok, hanem olyan hétköznapi történések is lezajlanak, amelyek bár anyagi folyamatokkal megmagyarázhatóak ugyan, de hatásuk mégsem ezért jelentős, hanem azért, mert kihatnak és meghatározzák élőlények, emberek, embercsoportok jövőbeli cselekedeteit, lehetőségeit, fejlődését. Ezeknek a sorsszerűnek mondott eseményeknek a megértése kívül esik a tudományos megismerés lehetőségein és válaszokat ezekre a kérdésekre leginkább csak különböző vallásokban, filozófiai irányzatokban lehet találni. Persze ahány vallás vagy filozófiai irányzat létezik a világban, legalább annyiféle a magyarázatok száma is. A sorsszerű történések bekövetkezésére azonban, szinte minden esetben két – egymásnak gyökeresen ellentmondó – magyarázat létezik.

Az egyik ilyen filozófiai elmélet szerint a körülöttünk vagy velünk történő események véletlenszerűen következnek be és ebben nem játszik szerepet semmilyen előre meghatározott sors vagy esetleg fejlettebb lények, angyalok vagy istenek közreműködése. Ugyanis ha ez így lenne, akkor az életnek nem lenne semmi értelme, mert ez esetben például az ember is csak egy egyszerű, önálló akarat és választási lehetőségek nélküli bábu lenne, aki egy előre megírt szerepet játszik el. E nézet szerint, bár igaz, hogy vannak az emberek életében különös, olykor megdöbbentően furcsa történések, de ezek mögött a történések mögött nincsen semmilyen mélyebb értelmű összefüggés vagy akarat, hanem minden pusztán a szerencsés vagy szerencsétlen véletlenek összjátékán múlik. Az ember e felfogás szerint tehát egy teljesen szabad, független és önálló akaratú lény, aki saját maga irányítja élete menetét.

A sorsszerű események előzőekkel éppen ellentétes, főleg vallásos eredetű magyarázata szerint az élőlények, és különösen az emberek cselekedeteit fejlettebb lények, angyalok vagy istenek irányítják és befolyásolják egy előre megírt forgatókönyv szerint. E felfogás alapján valójában mindegy, hogy az egyén mit szeretne elérni és megvalósítani az életében, csak azok a dolgok fognak megtörténni vele, amelyek már előre „meg vannak írva”. E nézet szerint az ember egy önálló döntések és lehetőségek nélküli lény, aki végül is mindig csak az isten(ek) akaratát teljesíti.

Természetesen vannak egyéb irányzatok is, amelyek a sorsszerű történéseket megpróbálják vegyesen, a véletlennel és az eleve elrendeltetettséggel is magyarázni, ezek az elméletek azonban mindeközéig nem állták ki a logikus gondolkodás próbáját, ugyanis mindig valamilyen ellentmondásba torkollottak és végső soron vagy a teljes véletlenszerűséghez vagy az eleve elrendeltettséghez vezettek. Úgy látszik tehát, hogy a fejlődés

vagy teljesen véletlenszerűen, vagy eleve elrendeltetett módon megy végbe. Vagy talán létezhet mégis valami más értelmezése a dolgoknak?

Amikor az ember elkezd keresni a válaszokat olyan kérdésekre, hogy kik vagyunk mi emberek, honnan jövünk, miért és hová megyünk, van-e létezésünknek célja és értelme, akkor – a logikusan gondolkozó, tudományos ismeretanyaggal rendelkező embernek – a vallásos magyarázatok nem adhatnak kielégítő és elfogadható válaszokat. Ezért a világban történő dolgok eleve elrendeltetés szerinti végbemenetele finoman szólva is gyerekes magyarázatnak tűnik, már csak azért is, mert ezt olyan írások és emberek állították, akiknek a szavai és érvelései mögött érezhetően nem volt meg az a logikus mélyreható tudás, amivel állításaikat alá tudták volna támasztani. Így kezdetben hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy fejlődésünk véletlenszerűen történik.

A legtöbb létkérdésre magyarázatokat vallásos könyvekben találni. Ezekben a könyvekben azonban olyan dolgok is le vannak írva, amelyeket olvasva, egy huszadik, huszonegyedik századi embernek egyrészt nagyon meg kellene lepődnie, másrészt nagyon mélyen el kellene gondolkodnia. Miről is van szó?

Ha kétszáz évvel ezelőtt valaki vallásos könyvekben repülésről és angyalok vagy istenek egyéb csodás cselekedeteiről olvasott, az nem keltett különösebb feltűnést, mindenkinek elfogadhatónak és természetesnek tűnt. Senki nem lepődött meg azon, hogy több száz vagy akár több ezer évvel ezelőtt az emberek láttak és hallottak égi szekéren közlekedő isteneket, találkoztak velük, segítségükre voltak, leírták külsejüket, viselkedésüket stb., hiszen többek között azért voltak istenek, mert például tudtak repülni. Sokan ezeket az írásokat olvasva ma sem lepődnek meg. Személy szerint mivel engem mindig is érdekelték a megmagyarázhatatlan dolgok, a fejlett technikai és szokatlan műszaki megoldások, fejlettebb civilizációk létezésének lehetősége, ezért amikor levegőben, világűrben közlekedő járművekről olvastam több száz évvel ezelőtt írt művekben, akkor egész egyszerűen nem maradt más választásom, mint újra értékelni a földi fejlődés véletlenszerűségéről alkotott nézetemet. Egy műszaki ember számára ugyanis világos, hogy ezek a beszámolók nem lehetnek az író vallásos vagy szárnyaló képzetének a szüleményei. A beszámolókból ténylegesen látott magas technikai fejlettségű gépek, szerkezetek leírásai szerepelnek, amelyek egy részére a ma embere is könnyen ráismerhet, ha valaki látott már életében repülőgépet, helikoptert vagy űrhajót. Persze ez szerencsére nem csak az én véleményem, hanem többek között azé az űrkutatási hivatalé is, amely elemzés céljából összegyűjtette a régi, általában vallásos témájú könyvekből a bennük előforduló fejlett technikai eszközök és repülő szerkezetek leírásait.

Amikor az ember ilyen régi könyvek lapjain repülők, űrhajók és egyéb szerkezetek leírását olvassa, akkor el kell gondolkoznia azon, hogy vajon mi a valószínűbb: Az, hogy az egy-, kétezer évvel ezelőtt élt halász vagy földműves pontosan kitalálhatta a mai sugárhajtású repülők, rakétahajtású vagy még fejlettebb meghajtású űrhajók elvét, alakját és a működésükkel járó hanghatásokat is, vagy az, hogy ezek az emberek ténylegesen megtörtént eseményeket vetettek papírra. Engem és több szabadfelfogású kutatót a tények arra kényszerítettek, hogy elfogadjam azt, amit ma még senki nem mondott ki hivatalosan, nevezetesen, hogy az emberiség már több ezer évvel ezelőtt kapcsolatba került magasabb, olykor „földön kívüli” civilizációk tagjaival. Ha

az ember eljut erre a felismerésre, akkor világnézete és a földi fejlődésről alkotott képe gyökeresen meg kell, hogy változzon. Ezekből a régi írásokból ugyanis nem csak az derül ki, hogy elődeink fejlettebb értelmes lényekkel kerültek kapcsolatba, hanem az is, hogy ezek a lények, angyalok vagy istenek alakjában tudatosan, tervszerűen és következetesen beavatkoztak a Földön élő emberek, népek, országok sorsába, fejlődésébe. De nem csak beavatkoztak, hanem képesek voltak megmondani egész birodalmak sorsát, akár több emberöltőre előre is. A régi könyvekben talált tények arra a szokatlan, és – bevallom – meglepő következtetésre vezetnek, hogy a földi fejlődés nem véletlenszerű, és fejlődésünk mögött fejlettebb lények tudatos munkája figyelhető meg.

A földi fejlődés véletlenszerűségének a régi könyvek leírásain túl még számos más megfigyelés is ellentmond. Valójában, ha elmélyedünk a megismerés bármely változatában, legyen az művészeti, vallásos vagy tudományos terület, lépten-nyomon érdekes, meglepő és a nyitott világnézetű ember számára megdöbbentő információkat lehet felfedezni.

Régi barlangrajzokon, ikonokon, képeken az isteneket, űrhajósruhát viselő humanoid lényekként ábrázolták, nem ritkán a repülő szerkezetükkel együtt. Persze az űrhajósruha kinézetéről a ma élő emberiségnek csak az 1950-es évektől kezdve lehetett valóságos elképzelése.

Vannak olyan régészeti leletek, amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy a több ezer évvel ezelőtt élt elődeink mai viszonylatban is kimagasló technikai és tudományos ismeretekkel rendelkeztek. A leletek bizonyága szerint korai elődeink ismerték az elektromosságot(!), olyan galvánelemeket gyártottak, és a gyártottak kifejezés a szó ipari, több száz, több ezer darabos mennyiségét jelenti, amelyeket később csak a 18-19. században fedeztek újra fel. Képesek voltak az olajat üzemanyagnak megfelelő minőségűvé átalakítani, és ezt nagy mennyiségben tárolni.

Fennmaradtak orvosi műtéteket ábrázoló vésetek, csontmaradványok, melyek szerint szervátültetéseket, agyműtéteket hajtottak végre, a koponyamaradványok sebgyógyulásának tanulsága szerint sikerrel.

Olyan magas szintű csillagászati tudással rendelkeztek, amelyek kifejlődéséhez az ember eddigi történelme szerint több száz, vagy akár ezer éves technikai és társadalmi fejlődés szükséges. Ismertek olyan csillagokat, amelyeket pontosan csak a 19. században sikerült feltérképezni, lévén, hogy a Földről csak nagyon nagy nagyítású távcsövekkel láthatóak. Ismertek egymás mellett keringő kettős csillagokat, ezek létezését egyébként ugyancsak a 19. században sikerült bebizonyítani. A csillagászat segítségével egyes népcsoportok olyan időszámítást – úgynevezett időköröket – használtak, amelyek segítségével több ezer évre előre, napra pontosan lehetett az idő múlását, a csillagállásokat meghatározni. El lehet gondolkodni, vajon milyen fejlettségű volt az a civilizáció, amely évezredekre előre gondolkodott... Mindezek arra utalnak, hogy földi fejlődésünk az iskolában tanultaktól gyökeresen eltérően ment végbe.

Érdeemes például elgondolkozni azon, hogy az élőlények és főleg az ember kialakulásához milyen út vezetett. Ma már bizonyított és közismert tény, hogy az élővilágban egy új faj kialakulásához genetikai mutáció szükséges. Ugyanilyen genetikai mutáció volt szükséges ahhoz is, hogy a mai feltevés szerint a majom és az ember közös őseiből létrejöjjön az előember, a ma élő emberek őse. Ez persze tudományosan teljesen igaz és elfogadott

vélekedés, de azért van vele egy kis probléma. Fejlett élőlényeknél a mutációhoz az osztódó sejtek nagyfokú hibajavító képessége miatt az átlagostól nagyon eltérő, erős külső behatás, például elektromágneses, radioaktív sugárzás vagy más egyéb erős inger szükséges. Persze mutáció bekövetkezik spontán módon is, ezek azonban kivétel nélkül kóros elváltozásokat jelentenek. Ha a külső feltételek fennállnak, akkor esély van arra, hogy az osztódó sejt genetikailag más felépítésű legyen. Egy új faj – az ember esetében egy új emlős faj – kialakulásának a feltételei azonban ennél még bonyolultabbak. Ahhoz ugyanis, hogy egy új faj kialakuljon, a szaporító sejteknek kell genetikailag megváltozniuk. Az örökítő sejt genetikai megváltozása azonban – még akkor is, ha szándékos beavatkozás történik – legtöbbször életképtelen egyed kialakulásához vezet. Ezért az örökítő sejtnek úgy kellene véletlenül mutálódnia, hogy abból életképes új egyed alakulhasson ki. De ez még mindig nem elég. Ugyanis az emlősöknél egy új egyed létrejöttéhez, egy hím és egy nőstény szaporító sejtjének kell találkoznia egymással. Így nem elég egy új faj létrejöttéhez csak a hím vagy csak a nőstény szaporító sejtjének az alkalmas megváltozása, hanem ennek egyszerre kell megtörténnie, és ráadásul nem csak egy esetben, mert a születendő új faj képviselői között is kell lennie hímnak és nősténynek egyaránt. Ha az előző feltételek teljesülésének az együttes valószínűségét kiszámolnánk, figyelembe véve az élővilágban eddig megfigyelt spontán sikeres mutációkat, akkor arra az eredményre jutnánk, hogy képtelenség, nemhogy az ember, de egyáltalán a fejlett emlősök kialakulása is. Mégis itt vagyunk, és mint látni fogjuk ittlétünkhöz a véletlennek, vajmi kevés köze van.

Az emberi – és egészében véve a földi – fejlődés véletlenszerűsége valójában mindig megkérdőjelezhető, ha egy ezt állító kijelentést részletesebben elemezni kezdünk. A legtöbb ember számára mégis azok az élmények a legmeghatározóbbak, amelyeket szinte mindenki kivétel nélkül, nap mint nap átélhet és megtapasztalhat. Ezek közül természetesen most csak azok az élmények érdemelnek különösebb figyelmet, amelyek egyértelműen megkérdőjelezik fejlődésünk véletlenszerűségét. Az ilyen mindenki által megtapasztalható események közül, az egyik legfontosabb az, amelyet mindenki csak úgy ismer, hogy jövőbelátás.

A jövőbelátás az a furcsa tapasztalás, mely során az ember információhoz juthat olyan dolgokról és történekekről, amelyek a valóságban csak egy későbbi időpontban következnek be. Akiben felmerül az a kérdés, hogy létezik-e egyáltalán jövőbelátás, annak elég csak egyszerűen néhány olyan álmát felidéznie, amelyben a látott dolgok, cselekmények később a valóságban is megtörténtek vele. A jövőbelátás ugyanis megtörténhet a hétköznapi alvás-ciklus során is, de létrejöhet transz- vagy meditatív állapotban, sőt az agyi tevékenységek fejlesztésével tanulható is.

De térjünk vissza a legegyszerűbb esetre, amikor valaki olyasmit álmodik, ami a későbbiek során valóra válik. Amikor az álomban látott események már megtörténnek velünk, csak akkor fogjuk fel, hogy ezeket az eseményeket már régebben megálmodtuk, méghozzá pontosan a megtörténtek szerint. Ezek a történések az esetek legnagyobb részében valamilyen egészen jelentéktelen dolgokhoz, főleg tárgyakhoz kötődnek, amelyek amúgy nincsenek döntő befolyással az életünkre. Az álmoknak és általában a jövőbelátásnak van azonban egy másik fajtája, amelyben a történések döntően

kihatnak mind az egyén, mind a közösség jövőjére. Ezek az úgynevezett jövendölések, próféciák előre meg tudják mondani nemcsak egyének, közösségek, hanem az egész emberiség jövőbeni történetét! Igazából most nem akarok kitérni arra, hogy felsoroljam, hány meg hány időben kis- és nagyléptékű jövendölés vált már valóra a világban. Akinek volt már ilyen tapasztalása, az tudja, hogy a jelenség valóban létezik és megfigyelhető. Az viszont már sokkal lényegesebb, hogy az egyes egyének hogyan viszonyulnak ehhez a jelenséghez. Az emberek általában azt mondják, hogy milyen furcsa, hogy az álmában ezt vagy azt már előre látta. Általában balesetek bekövetkezésénél sokan azt mondják, hogy előre megéreztek a történés bekövetkezését. Ha viszont logikusan végiggondoljuk a jövőbelátást, az olyan megállapításokhoz vezethet minket, amelyeket sokan nem tudnak, vagy nem is akarnak komolyan elfogadni. Ezek a megállapítások ugyanis nem illeszthetők bele sem a hétköznapi elfogadott tudományos, sem a vallásos világnézetekbe. A jövőbelátás jelensége ugyanis egyértelműen azt bizonyítja, hogy a világban történő események nem véletlenszerűen történnek meg, hanem az egész bolygó, az egész emberiség szinte a legapróbb részletekig egy előre meghatározott úton fejlődik, és ehhez a fejlődéshez a véletlennek semmi de semmi köze sincsen.

A megismerés egyik leglényegesebb állomása az, amikor az ember képes elfogadni olyan tényeket, amelyek látszólag ellentmondanak a világról alkotott addigi felfogásának. Aki nem elég nyitott a megismerés felé, az elveti ezeket a tényeket, és a jelenségeket véletlennek, badarságnak, vagy képzelgésnek nevezi. Aki viszont elfogadja ezek létezését, és magyarázatot akar szerezni e jelenségek mibenlétére, az előtt határtalan távlatok nyílhatnak meg.

Az eddig felsorolt ismeretek – természetesen nem véletlenül – mind-mind arra szeretnék volna felhívni az olvasó figyelmét, hogy a földi fejlődés nem véletlenszerűen, hanem előre meghatározott úton és módon történik. Ez persze első megközelítésben azt jelentené, hogy valójában mindegy, hogy mit és hogyan cselekszünk, hiszen minden előre meg van már írva. Ez a gondolatmenet pedig végső soron az eleve elrendeltetés tanához vezetne, aminek persze nem sok értelme van. Bevallom számomra is sokáig ellentmondásos volt elfogadni azokat a világban megfigyelhető jelenségeket és tényeket, amelyek következetesen a fejlődés előre meghatározottságát bizonyították, anélkül, hogy ennek bármiféle logikus magyarázata lett volna. Mivel azonban ezek a tények mindig és mindenhol felbukkannak – ha az ember a létkérdésekre keresi a válaszokat –, ezért az is biztos, hogy lennie kell egy olyan logikus magyarázatnak, amely összefüggést teremt a megfigyelhető tények és események között, valamint határozott válaszokat is ad, a „miért” kezdetű kérdésekre.

A tények tehát következetesen arra utalnak, hogy a földi fejlődés előre meghatározott úton történik, ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy az élőlények és főleg az emberek, nem akarat nélküli bábuk, hanem önálló döntési lehetőséggel rendelkező egyének. Ezen a két lényeges gondolati vezérfonálon végighaladva kizárható a fejlődés véletlenszerűsége és az eleve elrendeltettség is. Hosszabb-rövidebb gondolkodás után felismerhető, hogy a világban egyetlen egy olyan tudatosan irányított folyamat létezik, amely előre meghatározza a folyamatban résztvevőkkel történő eseményeket, de ugyanakkor helyt ad az önálló döntéseknek és képességeknek is. Ez a

folyamat nem más, mint a mindenki által ismert nevelés, tanítás-tanulás folyamata.

Mindenki tudja, hogy amikor egy gyermek testileg és szellemileg elér egy meghatározott érettséget – ami általában életkorhoz kötött – akkor szülei beíratják őt az iskolába. Az iskolában előre meghatározott módon, az úgynevezett tanterv szerint, különböző tantárgyakból más és más ismereteket kell elsajátítania, és erről számot is kell adnia valamilyen módon, például felelés vagy dolgozatok formájában. A tananyag senki előtt sem titok. Akár évekre előre is pontosan lehet tudni, hogy mit kell majd megtanulni az iskolában, hiszen az egyes évfolyamok tankönyvei bárki számára hozzáférhetőek. Azt is lehet tudni, hogy mikor kell majd az elsajátított tudásról számot adni. Egy dolgot azonban nem lehet előre tudni. Mégpedig azt, hogy milyen gyorsan és mennyire képes valaki a tananyagot valóban megérteni és elsajátítani. Ezért vannak az iskolai felelések, dolgozatok, hogy a megszerzett tudásról mindenki számot adhasson. Ezen számadások alapján a tanárok képesek eldönteni, hogy a tanuló felkészült-e új ismeretek befogadására, vagy pedig a régieket kell még egyszer alaposabban átismételnie.

Felvetődhet persze az az első pillantásra kissé gyermeketeg kérdés, hogy kell-e egyáltalán az embernek iskolába járnia? Hiszen egy gyermek akár jár iskolába, akár nem, előbb-utóbb felnőtt, és akár magától is megtanulhatná azokat a dolgokat, amiket az iskolában kellene elsajátítania. Megtanulhatna írni, olvasni és még sok mindent. Igaz, ha ezeket egyedül, magára hagyatva kellene megtennie, akkor ez sokkal több idejébe és energiájába kerülne. A szülők azzal, hogy iskolába járatják a gyermeküket, tudatosan befolyásolják a fejlődését. Teszik ezt azért, mert szeretik és tudják, hogy a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges ismereteket a gyermek így tanulhatja meg a legkönnyebben és a leggyorsabban. A gyermek pedig csak így válhat egyszer a közösség hasznos, önálló, felnőtt tagjává. A szülők eme gondoskodó magatartása a kulcsa a földi fejlődés megértésének is. Ugyanis nemcsak a szülők segítik gyermekük fejlődését, hanem ez a magatartás általánosan is igaz a fejlett értelmes lények egész közösségére.

A fejlettebb értelmes lények mindig segítik a fejlődésben lévőt, hiszen – mint már tudhatjuk – minden élő-, minden értelmes lény tulajdonképpen egy családba tartozik. Az értelem, a lélek fejlődése és az élet jelensége egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Ami él, az elkerülhetetlenül elkezd fejlődni. Egyre több és mélyebb érzéseket képes felfogni, közvetíteni, egyre több és szebb gondolatokat képes megalkotni. Amint egy új élet a mindenségben világra jön, fejlettebb társai ugyanúgy, mint a szülők a gyermeküket, ápolják, gondozzák és segítik a fejlődését. Ez a segítség mindig tudatos és célja az, hogy a fiatal egyedből minél gyorsabban a közösség hasznos, önálló, felnőtt tagja válhasson. Az ehhez vezető úton végighaladni azonban korántsem könnyű feladat.

/Részlet a Tudás könyvéből/